

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Stanisław Gajda</i> : Na tropach stylu (rozważania metastylistyczne)	7
<i>Tadeusz Zgółka</i> : Rozterki praktykującego słownikarza. Esej leksykograficzny	21
<i>Kazimierz Ożóg</i> : Najnowsze zmiany w polszczyźnie (na podstawie obserwacji Stanisława Dubisza i innych badaczy)	28
<i>Halina Zgółkowa</i> : Język dzieci a język dla dzieci. Słownictwo we współczesnych sztukach teatralnych dla dzieci i młodzieży	42
<i>Marek Cybulski</i> : O tabu językowym w <i>Trylogii</i> Henryka Sienkiewicza	49
<i>Halina Karaś</i> : Frekwencja jako jeden z wyznaczników zróżnicowania polszczyzny na Litwie (na przykładzie gwar okolic Ignalina i Jeziorosów)	61

OBJAŚNIENIA WYRAZÓW I ZWROTÓW

<i>Zygmunt Gałęcki</i> : <i>Smutas</i>	77
--	----

RECENZJE

<i>Milena Wojtyńska-Nowotka</i> : „Białostockie Archiwum Językowe” nr 16, Białystok 2016	81
--	----

SŁOWA I SŁÓWKA

<i>S.D.</i> : <i>Szmał, szmalec, szmalcownik</i> , czyli o wchodzeniu słownictwa „niskiego” do języka publicznego	88
---	----

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Stanisław Gajda</i> : On the trail of style (meta-stylistic discussions)	7
<i>Tadeusz Zgółka</i> : Dilemmas of a practising lexicographer. A lexicographic essay	21
<i>Kazimierz Ożóg</i> : Latest changes in Polish (based on the observations by Stanisław Dubisz and other researchers)	28
<i>Halina Zgółkowa</i> : Language of children and language for children. Vocabulary in contemporary theatrical plays for children and youth	42
<i>Marek Cybulski</i> : On the language taboo in <i>Trylogia (The Trilogy)</i> by Henryk Sienkiewicz	49
<i>Halina Karaś</i> : Frequency as one of the determinants of diversification of the Polish language in Lithuania (on the example of the dialects of the areas of Ignalina and Zarasai)	61

EXPLANATIONS OF WORDS AND EXPRESSIONS

<i>Zygmunt Gałeczki</i> : <i>Smutas (a sadsack)</i>	77
---	----

REVIEWS

<i>Milena Wojtyńska-Nowotka</i> : „Białostockie Archiwum Językowe” (“The Białystok Linguistic Archives”) no. 16, Białystok 2016	81
---	----

WORDS AND EXPRESSIONS

<i>S.D.</i> : <i>Szmal, szmalec (dough), szmalcownik (a shmaltzovnik)</i> , or on “low” vocabulary entering the public language	85
---	----

W ZESZYCIE

Artykuły zamieszczone w tym zeszycie są dedykowane Profesorowi Stanisławowi Dubiszowi z okazji 45 lat jego pracy naukowej i dydaktycznej na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Zostały one przedstawione podczas sympozjum „Język – historia – kultura: dawniej i dziś”.

– Niezależnie od zmieniającej się rzeczywistości, która sprawia, że teksty tworzone są w innych niż dotychczas warunkach, jest potrzeba rozważań nad stylem, poszukiwania zakodowanych w nim wzorców, a nade wszystko poszukiwania definicji jego istoty w różnych paradygmatach badawczych.

– Leksykografia jest jednym z obszarów zainteresowania językoznawstwa stosowanego. Leksykograf podczas studiów nad materiałem leksykalnym, mającym być przedmiotem opisu w słowniku, musi zmierzyć się z wieloma problemami dotyczącymi nie tylko mikro-, ale przede wszystkim makrostruktury słownika.

– W ciągu ostatniego półwiecza polszczyzna podlegała szybkim i znaczącym przemianom. Uwzględniając ten dystans czasowy, można już dokonywać prób zaznaczenia cezur chronologicznych w tym okresie; można także wyodrębnić czynniki zewnętrznojęzykowe, wpływające na przekształcenia języka.

– Literatura piękna z reguły powstaje z myślą o konkretnym odbiorcy, w związku z czym dobór środków językowych, zastosowanych w utworach, powinien być do niego dostosowany. Jest to widoczne w tekstach sztuk teatralnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.

– *Trylogia* Henryka Sienkiewicza zwraca uwagę językoznawców zwykle ze względu na zastosowaną w niej archaizację. Głównym zadaniem tego cyklu powieściowego było jednak „pokrępienie serc”, które – w warunkach carskiej cenzury – musiało powodować językową tabuizację pewnych treści.

– Polskie gwary na Litwie w okręgu ignalińskim i jezioroskim są interesującym przedmiotem badań ze względu na sytuację wielojęzyczności na tym obszarze. W określaniu ich wzajemnych relacji oraz ich stosunku do polszczyzny ogólnej ważne są wyznaczniki frekwencji charakteryzujących je cech językowych

Styl – stylistyka – metastylistyka – leksykografia – struktura słownika – najnowsze dzieje polszczyzny – słownictwo – język dzieci / język dla dzieci – słownictwo sztuk teatralnych – archaizacja – tabu językowe – gwary polskie na Litwie – frekwencja cech językowych.

Red.